

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 840 Lej.
Fél évre ... 420 Lej.
Negyed évre ... 210 Lej.
Havonta ... 70 Lej.

Hirdetések díjszabás szerint

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A Magyar Párt

politikai értéke a községi választások kiírása óta az államélet belsőjében erősen megnövekedett. Ezt a pártot, amit a román belpolitika más pártjain eddig meglehetősen negligáltak, most hirtelen észrevették és a közeli községi választások alkalmat nyújtanak arra, hogy a Magyar Párttal, mint komoly politikai tényezővel számoljanak. Nekünk elégtétel ezt így leszögezni, de ugyanakkor kötelességünk rámutatni azokra az utakra, amiken ez a most már számottevő párt a községi választások felé haladhat, illetve, amiken haladnia kell.

Az utolsó hetekben a Magyar Párt centrumával majdnem mindegyik román párt érintkezést keresett. Valószínű, hogy a Magyar Párt valamelyikkel kooperációra lép, hogy valamelyik barát jobbot elfogadja, mert ezzel a maga pajzsát és a maga győzelmét erősíti. Kérdés, melyik legyen ez a párt, melyik frakció az, amely felé a pártnak orientálnia illik, szükséges és célszerű? A Magyar Párt elemeiben polgári összetételű, távol áll felforgató ideáktól, védi a népi kisebbség érdekeit, ápolgatja és hegyesíti sérelmeinket, de minden olyan tendencia messze van tőle, amely akár az állam belső egysége, akár külső tekintélye ellen vétene. A Magyar Párt polgári párt, zöme a józan, dolgos, az állam jövőjét és nyugalmát szem előtt tartó polgári rétegződés, ennél fogva a Magyar Párt csak valamely polgári párttal léphet kooperációra, csak olyan frakcióval, amely a maga politikai hitvallását és a maga polgári mentalitását őrzi meg és viszi diadalra.

A községi választások öngyilkosságok számba mennének, ha a Magyar Párt akár jobboldali, akár baloldali szélsőséggel szövetezne. A polgári ideológiának kell győznie, nem lehet tere, helye, ideje, módja, célja szélsőséges szövetezéseknek. A választásokból egy megzökkenés nélkül, lerombolhatatlan és várszerű polgári erődnek kell kiépülnie, amelynek védőfalai amaz ideológiák hástyáiból tevődnek össze, amit a polgári mentalitás és politika jelent.

Őfelsége aláírta a trónbeszédet. — Anghelescu nem kegyelmez a bukott diákoknak. — Izgalmas botrányok az osztrák nemzetgyűlésen. — A Magyar Párt szombaton tárgyalja a paktum-ajánlatokat. — Báró Neuman Adolf meghalt. — Hatvannégyezer lejes birság egy homályos miniszteri rendelkezés miatt. — Megkezdődött a szünet Aradhegyalján.

Kiáltvány készül Arad magyarságához

Az aradi Magyar Párt felhívása a választói jelentkezés, illetve felebbezés ügyében. — Barabás Béla dr. nyilatkozik a női tanácsstagokról.

(Saját tudósítónktól.) Nagy a sürgős-íorgás az aradi városháza kis-tanácsstermében, ahová az emberek reggeltől-estig tördülnek, hogy megnézzék, vajjon nevük szerepel-e a választók listájában. A mai nap folyamán reggel nyolc órától estig többszázán keresték fel a listákat és a kikeresés a legnagyobb rendben folyt. Az aradi Magyar Párt egy általa fizetett hivatalnokot bízott meg azzal, hogy segítségére legyen a felvilágosításokra szorult magyarságnak s Pálffy Imre volt törvényszéki tisztviselő szívesen áll mindenki rendelkezésére. A párt delegátusának ezenkívül még egy fontos megbízatása van: a Magyar Párt listáját összehasonlítja a választók listájával és jegyzékbe veszi azt, hogy ki maradt ki. A munka serényen folyik s néhány nap múlva a pártnak már tiszta képe lesz a helyzetről. Az eddigi megállapítások szerint meglehetősen nagy számban maradtak ki a magyar választók és így a katolikus gimnázium tanári karának még a fele sem szerepel, pedig kijelentésük szerint az ivatek mind kitöltötték és átadták a házmasternek beadás végett. Így azoknak, akik be is adták az ivatek, meg kell nézniök, vajjon szerepelnek-e a listában, mert az eddigi tapasztalatok szerint igen könnyen lehetséges, hogy a házmasternek hanyagsága, vagy elnézése folytán mégis kimaradtak. Meg is állapítható, hogy a községi választók lajstromába való utólagos felvétel áll most a város polgárai érdeklődésének központjában. Mint megírtuk, a választói listák október 20-ig maradnak közszemlén s mindazok, akik a névsorból kimaradtak, tíz napon belül felebbezhetnek az aradi járásbíróhoz. Dr. Barabás Béla ma felkereste dr. Tamásdán Liviust aradi vezető járásbíró, akitől tájékoztatást kért a felebbezések ügyére vonatkozóan. Barabásnak, az aradi magyarság vezetőjének társaságában volt dr.

Parecz Béla is. A vezető járásbíró kijelentette nekik, hogy megbeszélést folytatott a választási felebbezéseket illetően Simionescu Constantin törvényszéki elnökkel is, aki hangsúlyozottan reá bízta a felebbezések elintézését, amelyeket az elnök közzelentése szerint egyedül a járásbíróra tartoznak. Tamásdán vezető járásbíró ezután tárgyalt még dr. Széll Lajos bíróval is. A megbeszélések után aztán Tamásdán járásbíró kijelentette a magyarság képviselőinek, hogy szombaton fogja megadni végleges választát, amelyben minden tekintetben tájékoztatást fog nyújtani a választójogi felebbezéseket illetően. Miután a tájékoztatás még akkor sem késő és a felebbezések az utolsó napon is benyújthatók, a választ dr. Barabás Béla tudomásul vette és munkatársunknak kijelentette, hogy ebben az ügyben a Magyar Párt aradi tagozata szombaton dönt és ekkor fogják megszövegezni a párt kiáltványát Arad és Arad-megye magyarságához. A kiáltvány lapunk vasárnapi számában fog megjelenni.

Mai számunkban írtunk az új közigazgatási törvény egyik érdekes passzusáról, amely szerint a városi tanácsban 3 női tag is helyet foglalhat. Ez a rendelkezés annál érdekesebb, mert a nőknek egyáltalán nincs választójoguk. A női tagok természetesen nem az általános községi választások során kerülnek be a tanácsba, hanem a polgárság által megválasztott tanács választja meg külön a három nőtagot. Erre az érdekes pontra vonatkozólag Barabás Béla a következő felvilágosítást adta:

— Érdekes mindenesetre az, hogy a nők választójoguk hiánya dacára mégis választhatók. A tanács tagjai határozzák meg azt, hogy kiket tartanak megfelelőnek a város hölgyei közül arra, hogy részt vegyenek a város vezetőségében. A megválasztott hölgyta-

goknak azután szavazójoguk van, mint rendes tanácsstagoknak a tanácsüléseken. A megválasztás valószínűleg nem fog nagy gondot okozni a tanácsosoknak, mert Arad hölgyei közül többen vannak, akiket nyugodtan be lehet majd választani.

Itt írjuk meg, hogy az aradi magyarság szervezkedő nagygyűlése november hó 8-án lesz. A gyűlésen megjelenik az országos Magyar Párt több vezetőségi tagja és valószínűleg maga Ugron István pártelnök is.

Tüntetés készül Eftimiu Victor ellen.

Bucurestiből jelentik: A Bucuresti nemzeti színház ma este mutatja be Victor Eftimiu Maestru Manola című darabját. A hatóságok komoly intézkedést tettek a bemutató zavartalanságának biztosítására, mert hírek szerint a diákok nagyarányú tüntetésre készültek Eftimiu Viktor ellen.

Megnyilt

a magyar nemzetgyűlés.

(Budapest, október 14.) Ma ült össze három havi szünet után a magyar nemzetgyűlés. Ezt megelőzőleg pártközi konferencia volt, amelyen gróf Bethlen István miniszterelnök ismertette a nemzetgyűlés munkarendjét. Megemlítette, hogy a szanálási időszak a jövő évben lejár és addigra be kell és be öhajítja a munkát, a rekonstrukció művét fejezni. Baross János szavá tette a kisebbségi kérdést, mire a miniszterelnök kijelentette, hogy fel fogja használni a legelső jó alkalmat arra, hogy ezt a kérdést a Népszövetség elé vigye. Ugron Gábor a valuta rendszerről kérdezősködött. Bethlen közölte, hogy az munkában van, csupán az osztószámról nem történt még döntés. Az értekezlet nem hozott határozatot. Ma csak formális ülés volt, amelyen megállapították a legközelebbi ülés napirendjét, majd az interpellációk következtek. Györki Imre szociáldemokrata képviselő a Beniczky elleni vádiratról és a főtárgyalás kitűzéséről, majd a kommunista letartóztatások ügyének a stáírós eljárás szerint való tárgyalásáról interpellált.

Megkezdődött

a szüret Aradhegyalján.

Gyórok és Kúvin környékén a legjobb a termés.

(Saját tudósítónktól.) Aradhegyalján megkezdődött a szüret. Mindenféle munka folyik és szorgalmas kezek szedik le a tőkére a mosolygó gőzdeket nagy tapasztókadákba. A Hegyalja nótáktól, daloktól lesz hangos és jókedvűen folyik a fűrtöktől roskadozó szőlőtőkék koppasztása. A prések nektári nedűt, édes mustot szorítanak ki a csattanásig megtelt bogyókból. Végig a hegyeken folyik a munka, dől az istenáldás.

Azokon a helyeken, ahol a jégverés és más elemi csapások megkímélték a szőlőket, a termés eredmény minőségileg és mennyiségileg a várakozáson felüli. Szakértők mondják, hogy az idei börtérmet minőségileg sokkal jobb lesz, mint amint a legmerészebb optimisták remélték. Az eszések leginkább Ghjoroc és Cúvin környékét kímélték meg s így ezeken a helyeken van kilátás a legjobb eredményű szüretre. Az elemektől sokat szenvedett Pancótán ezzei szemben nagyon gyenge termés mutatkozik. Pontos eredmény persze csak a szüret befejezésével lesz ismertetés.

Ongyilkos diák.

Rögeszmétől üldözve fölbőltte magát egy nyolcadikos gimnazista.

(Budapest, október 14.) Külföldi öngyilkosság történt mára virradó éjszaka a Baross-téri Park-szállóban. Az öngyilkosát Ferenczy József 18 éves diák követte el, aki minden alapos ok nélkül, pusztán rögeszmétől üldözve, fordította maga ellen a revolvert. Ferenczy József, aki a mezőkövesdi gimnázium nyolcadikos osztályába járt, sürgőnyt küldött apjának Budapestre, amelyben ez állott: „Budapesten vagyok a Park-szállóban, jöjj azonnal!”

Ma reggel a szálloda személyzete revolver-dörrenést hallott a fiatalember szobájából. Betörték az ajtót s Ferenczy József a földön fetrengött, kezében a füstölő revolver, homlokából pedig patakzott a vér. Néhány pillanat múlva, mielőtt még orvos érkezhett volna, meghalt. Megtalálták szobájában a rendőrséghez intézett bucsulevét, melyben ez állott: „Ne keressék a hallálom okát. Az volt a rögeszmém, hogy föltétlenül öngyilkosnak kell lennem. — Évekig küzdöttem a rögeszme ellen, de nem tudtam urrá lenni saját magamon, nem tudtam kiirtani magamból azt az érzést, amely a revolver felé húzott. Ezért követtem el az öngyilkosságot. Az édesapámat értesítélek.”

— A kisebbségi vallások és a miniszter. Bucurestiből jelentik: Lepadatu miniszter a parlament megnyitása után nyomban beterjeszti a kisebbségi egyházakról szóló törvényjavaslatát. Ezügyben különben Lepadatu tegnap délután meghallgatta a zsidó egyházak képviselőinek kívánságait. A miniszter rendkívül jóakaratainak mutatkozott a kérésekkel szemben.

Inzultálni akarták az osztrák külügyminisztert.

Óriási vihar az osztrák nemzetgyűlésen. — Szóharc, amely majdnem tettlegességgé fajult.

(Bécs, október 14.) A nemzetgyűlésen a genfi megegyezés tárgyalásánál heves összeütközés támadt a szociáldemokraták és a többség között. Az összetűzés oka az volt, hogy egy szociáldemokrata képviselő éles személyi támadást kezdett Mataja külügyminiszter ellen.

Lautner szociáldemokrata elnöke bírálta a többségi pártok genfi politikáját. Ostorozta azokat a nagynémeteket is, akik Löbe, a birodalmi gyűlés elnökének nyári csatlakozási tüntetéséről távolmaradtak. A szónok Mataja külügyminisztert a csatlakozás elleni izgatónak és Németország legnagyobb ellenségének nevezte, aki nem más, mint a francia imperializmus szolgája és a francia követség eszköze. Mataja gazdasági politikája Németországgal szemben gyűlölettel van telítve — mondotta a képviselő.

Mataja azonnal válaszolt. Rámutat arra, hogy a szociáldemok-

rata szónok minden bizonyíték nélkül támadta meg. A támadás a megengedett határt túllépte, miután szégyenletes dolgokkal vádolta meg. A külügyminiszternek a támadóról az a benyomása, mintha a közelében valami undonító, tisztátalan dolgot kavartak volna fel. Mataja ezen kijelentésénél Lautner a külügyminiszterhez rohant, padját veri és csunya szidalmakkal halmozza el, majd követeli, hogy szavait vonja vissza. Erre heves szóharc kezdődik a szocialisták és a többség között. Lautner a külügyminiszterhez akar hozzá férni, nyilván azért, hogy inzultálja, de Ramek kancellár elébe áll, Erre óriási tumulus keletkezik, amelyet az elnök azzal szakított meg, hogy felüggessze az ülést.

A parlamenttiülés újraindítása után, az elnök bejelentette, hogy a pártvezetőket konferenciára fogja összehívni, amelyen az incidens fővet tárgyalni fogják.

Csacsi-fogaton a világ körül.

Egy salzburgi fiatal házaspár kalandos vállalkozása. Még hét évig járják a világ országutját.

(Saját tudósítónktól.) Általános feltűnést keltett Aradon egy kicsiny kocsi, amelyet két szürke szamar húzott s amely ma keresztülvonult Aradon. A kocsiból idén kint egy egészséges arszinü, vidám fiatalember és fiatal asszony ugrik ki és a körülálló közönségnek fényképet adnak el, öt-hat lejekért. A cserkészruhás, rokonszenves fiatal pár globetrotter, világljáró. Németül beszélnek. Bejárnak a kocsiba, amelyben a helyet meglehetősen szűken mérik. Két egymással szemben levő hosszú ülés, előt egy kicsiny asztal, ez az egész berendezésük. És következik a regényes elbeszélés: Svetlik Imre és felesége Anitta Salzburgban éltek, ahol a fiatalaimber színészkedett. Megunta már a kullaszák csalóka világát, a esendes egyfajta életet, őt is, feleségét is a kalandvágy fűtötte és elhatározták, hogy bejárják a világot. Beszerezték két kicsiny szamarat, készítettek egy kicsiny kocsit s elindultak Bécs felé. Ez 1922 december 26-án történt s azóta járják a végtelen hegyeket, völgyeket és országokat, sehol meg nem pihenve, mindig csak tovább... tovább. Fényképeket csináltak magukról és kicsiny kocsijukról és ezeknek eladásából tartják fenn magukat.

— Eddig Afrikát. — mondja Svetlik — illetve az afrikai kolóniákat, Görögországot, Kisáziát, Törökországot, Olaszországot, Bulgáriát és Romániát jártuk keresztül. Ahol nem mehetünk kocsival, mert a szárazföld határára értünk, teherhajóval átmegyünk a szomszédos partra és úgy folytatjuk utunkat tovább. Mindenütt értékes és érdekes autogrammok, bélyegeket és növényeket gyűjtünk és ha hazaérkezünk, könyvet adunk ki tapasztalatainkról. Eddigi tempónk után itélve még hét évet kell járnunk, míg a világot keresztülutazzuk. Innen Csehszlovákiába megyünk, majd Németországon keresztül Hollandia, a Pireneusi félsziget s így tovább.

— Érdekes élményeim és kalandjaim? Hogyan lettek volna. A kommunista zavarok idején éppen Bulgáriában voltunk és Sipka és Gavroni között haladtunk, amikor egy Szófiában szétugasztott kommunista banda megtámadta a kocsinkat. Szerencsére nem vették el bennünket sem bántottak, csupán pénzünk és felszerelésünk kellett nekik. Csak a rajtuk levő ruhát, a kocsit a két számmal hagyták meg. De még örültünk annak, hogy más bajunk nem történt. Sokkal kellemesebb emlékek fűznek Olaszországhoz, ahol Firenze közelében érdekes kalandunk volt. A Firenze felé vezető úton haladtunk, amikor egy autó jött velünk szembe. Éppen fogytam volt élelmiszereink, venni akartunk, de nem volt elég pénzünk. Egy ötlet és megállítottam az autót, egy fényképet kínáltam eladásra. Az autóban egy ur ült, aki beszélgetni kezdett velünk, majd kivett a tárcájából egy ötszázlirat és átadta. Én még megkértem, írja be nevét az autogrammkönyvembe. Megtette s én nagy megdöbbenéssel olvastam, hogy Mussolini autóját állítottam meg és az olasz miniszterelnöktől kaptam a pénzt.

Fekete kötésű kis könyvet vesz elő. A könyv telve van aláírásokkal. Lapozgat, majd megáll egy helyen és mutatja. Csakugyan ott áll erőteljes vonásokkal: Mussolini.

— Mástól nincsen autogramma a híresebb emberek közül? — teszem fel a kérdést.

— Amikor Angorán keresztülutaztunk, kocsinkat meglátta Kemal pasa. A Naphoz címzett kis szállodában laktunk és másnap délután egy szolga jelent meg, tudunkra adta, hogy Törökország leghatalmasabb ura látni kíván bennünket. Tolmács utján kikérdezett bennünket utazásunk céljáról, majd megvendégtelt bennünket és emlékül egy szép, fából faragott, értékes cigarettaszípkát ajándékozott nekünk. Ő is beírta a nevét az autogrammkönyvembe.

Csakugyan megmutatja a furcsa hieroglifszerű aláírást. Svetlikék még elmondják, hogy a bulgáriai Mehovában találkoztak filmező mozihírességekkel, akiktől fényképet és autogrammot kaptak. S tényleg ott áll Henry Porten, Conrad Weidt és Lucy Dorrian neve.

— Aradról egyetlen fényképet viszünk el, egy fiatal színigazgatónéét, aki nagyon kedvesen fogadott bennünket és ellátott több nekünk jelentős tárggyal. Így pokróccal, edénnyel. Felnyitja az albumot s egy ismerős arc mosolyog a fényképről. F. Sugár Teri, Fekete Mihály színigazgató feleségének arcképe és ott az autogramma is Olaszország és Törökország koronázatlan királyainak szomszédágában.

— Ma indulunk tovább — fejezi be a fiatal globetrotter és mosolygó arccal bucsuzik el. Becskodik utána a kocsisajtaja, a két csacsi vidám poroszkálással megindul a messzi bizonytalan országutak felé...

Marosi Rudolf.

Nincs kegyelem

a bukott diákoknak.

(Bucuresti, október 14.) A bucurestii szűk küldöttsége ma megjelent Anghelescu miniszter előtt, akinek memorandumot nyújtott át, amelyben követeléseket kérték a bukott diákoktól. Kérték a miniszter engedélyét, hogy a bukott diákok rendkívüli hallgatókként iratkozhassanak be az egyetemre, ha pedig ez nem volna lehetséges, új vizsgatérmet kérték, nehogy a fiuk egy esztendővel szüneteljenek el. Anghelescu miniszter nyomban válaszolt a küldöttségnek és kijelentette, hogy egyik kérését sem teljesítheti.

Nagy vihar

a Cuza-Eckhardt-találkozás körül

(Budapest, október 14.) A napokban lefolyt román-magyar-osztrák antiszemita-kongresszus alkalmából — amelyen Cuza professzor is részt vett s amely már nagy hullámokat vert fel a különböző országok sajtójában — Az Est megszólaltatja Fábian demokrata képviselőt, Pallavicini György ögrófot s gróf Andrássy Gyulát. Fábian az interjú folyamán kijelentette, a legjobban azon osodálkozik, hogy Eckhardt Cuzával is tárgyalt. Ez ügyben sürgős interpellációt jegyzett be, hogy megkérdezhesse Eckhardtot, igaz-e, hogy Cuzával tárgyalt. Ha igen, azt is megkérdezi Eckhardtól, vajjon érdeklődött-e Cuzával, hogy mi lesz az elbocsátott erdélyi magyar tisztviselőkkel, mi lesz a beszüntetett magyar iskolákkal és az erdélyi telepeseikkel. Fábian úgy tudja, hogy ezekben a kérdésekben Cuza döntő szerepet játszott. Pallavicini ögróf és gróf Andrássy tartózkodóan nyilatkoztak, azonban szintén elítélték Eckhardt tárgyalásait.

Magyar nyelvünket védem, aki új előfizetőt szerez az ARADI KÖZLÖNY-nek!

Nyomasztó pénzsűke az export elmaradása miatt.

Aradi bankigazgatók nyilatkozata.

(Saját tudósítónktól.) Bucuresti-i jelentés alapján megírtuk, hogy a Banca Nationala a visszleszámitolási hitelek tíz százalékát felmondotta. A Banca Nationala emez akcióját a pénzühiány nyal hozták kapcsolatba, sőt egyes hírek szerint a nemzeti bank ilyen módon akarja csökkenti a bankjegyekontingenst. Románia hosszú évek óta deflációs politikát folytat és a bankjegyszaporulat semmiképpen sem állott arányban az árak emelkedésével, s a pénzsűkséget növekedésével. Így érthető feltűnést kelt a mai súlyos gazdasági körülmények között a defláció újabb és ilyen módon való végrehajtása. Az általánosan érezhető pénzsűkéről aradi bankigazgatókhoz kérdést intéztünk, akik munkatársunk előtt az alábbiakban fejtették ki véleményüket:

László Dezső,

a Banca Marmorosch aradi főköriintézetének igazgatója

a következőket mondotta:

— Pénzühiány van. Ez tagadhatatlan és érezhető, bár egyelőre még nem olyan nagy mértékben, hogy az katasztrófális lehetne. A Banca Nationala akciója, amelylyel a visszleszámitolási kölcsönök tíz százalékát felmondotta, kétségtelesen összefüggésben van a pénzühiánnyal, de a felmondásnak ez a módja nem jelent súlyos megterhelést egyetlen érdekelt pénzintézetre nézve sem. A felmondás és a pénzühiány különben kapcsolatos az őszi kampánnyal, mert a kereskedők és mindenki, aki hitellel, kölcsönökkel dolgozik, most kell, hogy eleget tegyen fizetési kötelezettségeinek. Most több pénz kell, de ha nem kellene is több pénz, akkor is pénzühiány volna, mert hiányzik a külföldi pénz, amit nem engednek be és mert nem kaphatunk exportálásunk fejében sem külföldi pénzt egyszerűen azért, mert nem exportálunk. A vámpolitika és a vagyonhiány gátolnak meg minden exportálásra vonatkozó törekvést. Az az export, amely mégis van, olyan elenyészően csekély, hogy pénzügyi szempontból számba sem jöhet. Az kétségtelesen, s nem hangsúlyozható elégszer, hogy a pénzühiány, az exportálás és a külföldi pénz elmaradásának következménye.

Faragó Rezső,

az aradi Általános Takarékpénztár vezérigazgatója

a következőkben nyilatkozott:

— Kevés a pénzünk, az bizonyos. Igaz, hogy Románia bankjegymennyisége számokban majdnem fele Franciaországénak, de ha a román bankjegyek összegének névartékát tizzel megszorozzuk, akkor kiderül, hogy kevés a pénzünk a francia frankkal szemben is. Pénzühiány van, bár ma még nem katasztrófális. Ez csak egyéni véleményem, mert hallottam komoly közgazdasági tényezőket erről a kérdéstről háromféle

képen is nyilatkozni. Az egyik szerint pénzühiány van, a másik szerint pénzühiány nincs és nem is volt, a harmadik szerint pedig egyáltalán nem is lesz. Természe

Végvári Neuman Adolf báró meghalt.

Az aradi Neuman Testvérek cég beltagjának tragikus elhunyt. — Bécsből érkezett távirat közölte a hírtelen halált.

(Saját tudósítónktól.) Megrendítő gyászír érkezett Aradra. Végvári ifjú Neuman Adolf báró ma meghalt és ezzel egy olyan közgazdasági és társadalmi energia veszteség érte az ipari, gazdasági és pénzügyi világot, amit pótolni alig lehet. Elődeinek munkás-élete, szívis szorgalma és becsülete hozta őt abba a kivételes helyzetbe, hogy teljes tudományos képzettséggel szerelhette fel magát és már egész ifjúságában odatendált az élete, hogy a modern technika minden vívmányát a Neuman-gyár szolgálatába állította és nemcsak technológiai képzettsége, de mezőgazdasági tudása is levezetést talált a Neuman-féle mezőgazdasági telepen. Áldásos harmóniát teremtett mindenütt, ahol alkotási és gyarapítási kedve fölvirágozott. Nem tartozott az elvont és teóriákban élő közgazdasági tényezők közé, bár szociálpolitikai fölkészültségéről számos cikke tanuskodik. Dolgozó, munkásember volt, aki már reggel hat órákor a gyártelepnek járta és aki késő este tért pihenőre. Munkabíró, munkaszerező, energikus és szívós egyéniség, a lelkiismeret típusa, aki figyelte alárendeltjeit, név szerint ismerte őket és aki mindamellet alkalmazottai és hivatalnokai körében végtelenül népszerű volt. „Adolf urnak” hívták még a munkások is. Az az ember, aki maga körül egy hatalmas közgazdasági üzemi atmoszférájában egy vagyont és tekintélyt szerző dinasztia multjával, a bárói cím megkülönböztetésével, az emberei előtt meg tudott maradni „Adolf urnak”, minden körülmények között nemcsak egy ipartelep vezetője, egy nagy vagyont tovább gyarapítója lehetett, hanem elsősorban, — ember. Neuman Adolf báró halálával kiderült egy ittmaradt típusa a régi vágású, az ország tekintélyét emelő kiváló közgazdasági vezetőférfinek.

Neuman Adolf báró néhány hónappal ezelőtt utazott fel Bécsbe, ahol állandó lakása volt s ott érte a tragikus halál. Néhai Neuman Mór fia volt és 1859-ben született Aradon. A mindössze hatvanöt éves életerős férfi a legutóbbi időkig kitünő egészségnek örvendett és így ma hirtelen bekövetkezett halála a család s a cég tagjainak körében általános feltűnést keltett. Azonnal ellenőrző táviratot is küldöttek Bécsbe, hogy halálának körülményeiről és temetésének részleteiről tájékozódjanak. Báró Neuman Adolf, a Neuman-cég egyik legtekintélyesebb beltagja volt, az Aradmegyei Takarékpénztárnak igazgatósági elnöke és a magyar rezsím alatt a munkapárt aradi tagozatának alelnöke. Jótékonyága közmon-

tesen mindig a maga tevékenységének megfelelően indokolja meg véleményét. A pénzühiány okára vonatkozóan épen a véleményeknek ilyen tekintélyes mértékben való eltérése miatt nem térhetek ki, de hangsúlyozom, hogy szerintem nincs is olyan pénzühiány, amelynek mélyebbre ható okai és súlyosabb következményei volnának.

dásos volt, de sohasem vágyott szerepelni a nyilvánosság előtt és jótékony cselekedeteit mindig csendben, feltűnés nélkül hajtotta végre. Ő alapította meg annak idején a Neuman-gyermekkörházat is. Csaknem vallamennyi jótékony, egyesületnek áldozatkész tagja volt. Báró Neuman Adolfnak nem volt családja, mint agglégény hunyt el hirtelenül hatvanöt esztendő korában. Középiskolájának befejezése után Bécsben a „Hochschule für Bodenkultur” hallgatója volt és egyidejűleg a vegytani technológiával is előszeregettel foglalkozott s ezzel a tudományos felkészültséggel lépett

be az aradi Neuman-gyárba, amelyet hallatlan munkabírással, nagyszerű szorgalommal és tudással virágoztatott fel s tett még nagyobbá és hatalmasabb arányúvá. A tragikus halál Aradon általános részvétet keltett s az Aradmegyei Takarékpénztár épületére is kitértek a gyászlobogót.

Báró Neuman Adolfnak utolsó akaratja volt, hogy halála után holttestét hamvasszák és és hamvai egy urnában nyervejenek elhelyezést. Az elhunyt kívánságát természetesen teljesítik és a bécsi krematóriumban fog az elhamvasztás aktusa megtörténni. A Neuman-család tagjai közül Aradról a ma éjszaka folyamán az Orient expresszel Bécsbe utaztak báró Neuman Alfrédné, báró Neuman Károly és báró Neuman Ede, akik résztvesznek Neuman Adolf báró hamvainak elhelyezési ceremóniájánál. Neuman báróékkal Bécsbe utazott Fuchs igazgató is, a Neuman Testvérek cég egyik vezetője. Az elhunyt hamvainak végleges elhelyezésére vonatkozóan még nem döntöttek s még nem bizonyos, hogy a hamvakat hazaszállítják-e Aradra, avagy pedig Bécsben találják örök nyugalóhelyet az elhunyt Neuman báró hamvai.

Németország

újabb engedményeket követel.

Pesszimisztikus hangulat a locarnoi konferencián. — Tető alá kerül a keleti paktum. — Milyen feltételekkel lép be Németország a Népszövetségbe.

(Locarno, október 14.) A külügyminiszteri konferencia ismét válságba jutott. A néhány nappal ezelőtt még olyan kedvező hangulat ma teljesen pesszimisztikussá változott. A németek újabb követelésekkel állottak elő, a melyekre először Briand válaszolt kijelentvén, hogy nem érti a németeket, miért akarnak újabb komplikációkat előidézni. Végül Briand mégis engedett és tekintélyes koncessziókat tesz Németországnak arra az esetre, ha belép a Népszövetségbe és megkötí a biztonsági paktumokat. A biztonsági egyezmények egyik főelve az lesz: az aláírók kötelezik magukat, hogy egymás ellen háborút nem viselnek s a népszövetségi alapokmány tiszthatodik szakaszát is módosítják olyképpen, hogy tekintettel lesznek Németország különleges helyzetére. Kötelezik magukat ezenkívül az aláírók arra is, hogy a jogi vitákat a hágai döntőbírótság elé viszik. A hágai döntőbírótság tárgyalásainak sikertelensége esetén pedig a Népszövetség fog dönteni. A belga-német és a francia-német döntőbíróági szerződések aláírásuk után azonnal életbelépnek. Benes csehszlovák külügyminiszter szerint már a keleti biztonsági szerződés ügyében is megvan a módus vivendi. A cseh, a lengyel és a német delegációk a konferencia terméin kívül is folytatnak megbeszéléseket és ha akadályok nem jönnek közbe, akkor már a legközelebbi napokban tető alá jut a keleti paktum ügye is. Ennek elintézését csak az halogatná, ha a berlini hozzájárulás nem érkezne meg idejében. Az elmúlt éjszakán már megkezdődtek a hivatalos táviratváltások Berlin és a locarnoi német delegáció között. Kentner

államtitkár tegnap este érkezett meg Berlinbe, s azonnal referált ugy Hindenburg elnöknek, mint a kormánynak. Tegnap este minisztertanács volt és a minisztertanács határozatait távirati uton közölték Luther kancellárral és Stresemann külügyminiszterrel. Kentner államtitkárnak Locarnoba való vitszaérkezéséig mindenestre függőben van Németországnak a Népszövetségbe való belépése. A Chicago Tribune szerint Briand a következő engedményekre volna hajlandó Németországgal szemben a biztonsági paktum életbeléptetésekor: 1. a kölni zóna kiürítése, 2. elismerik, hogy Németország teljesítette a versaillesi békeszerződésben vállalt kötelezettségeit, 3. kereskedelmi légi flottáját a szövetségesek nyájára emelheti Németország, 4. a Rajna tartomány megszállásának politikai me tódusait módosítja, 5. a Saar-területen való népszavazás szabályait megváltoztatják és a terület megszállását megrövidítik. Ezzel szemben Németország ezeknek a területeknek azonnali kiürítését s a megszállás megszüntetését követeli.

— Miniszterjárás Aradon. A napokban a kormány két tagja fogja Aradot meglátogatni. Vasárnap Anghelescu közoktatásügyi miniszter érkezik Aradra és két napot tölt városunkban. A jövő héten pedig átutazóban Aradon lesz Vaitoianu közlekedésügyi miniszter, aki innen Kisjenőre utazik, ahol tiszteletére vándorrendeznek.

A magyar kisebbség szent ügyét szolgálja, aki terjeszti az ARADI KOZLONY-t!

Adófelelbeszések a timisoarai tábla előtt.

A tárgyalások újabb sorrendje.

(Saját tud.) Az aradi pénzügyigazgatóságához ma érkezett meg a timisoarai ítélőtábla második átirata, amely több aradi, timisoarai és dévai adózófél felelbeszési tárgyalásának dátumát közli és amelyeket az ugynevezett II. Sectia fog letárgyalni. Az értesítés szerint november 16-án délelőtt 9 órakor: Atanasie I. Vasilie, az Acsev., Böhm és Flamm, Seidner Bernát két felelbeszést, Roth Samu, Confectio R. T. és Felner Adolf felelbeszést tárgyalják. November 23-án délelőtt 9 órakor a Confectio, Cassa Agricola de Pastrare, Aradi Villamossági R. T., özv. Czigler Jánosné, Florea Gyula (Déva), Milostean Palione (Lugoj) és özv. Vučan Mária (Timisoara) kerülnek sorra. November 24-én: Aradi Villamossági R. T., Slavonia R. T., Aradi Cépüzemek, dr. Ajben Béla, Walter János, Dobrádi Jenő, Török Aladár, Muschong I. és Fia (Timisoara), December 7-én délelőtt 9 órakor: dr. Tornya Gyula, Timisoarai Gázművek, Zsizsike János (Timisoara), özv. Mahler Mihályné (Arad), Dobrea Rosoani szövetség (Déva), Padureana Társaság (Déva), Manica János (Déva), Sieger Gottlieb (Déva), Ardeleana R. T. (Déva.)

Amundsen

készül az Északi sarkra.
Másfélmillió norvég koronába kerül az expedíció.

(Osló, október 14.) A norvég léghajózási társaság elnöke részletesen informálta a sajtót azokról az előkészületekről, amiket Amundsen újabb északsarki expedíciójával kapcsolatban tesz meg. Eszerint az amerikai Elsworth, aki eddig is finanszírozója volt Amundsen kísérleteinek, most újabb százezer dollárt ajándott fel északsarki kutatási célokra és kikötése csak az, hogy az expedíció az Amundsen-Elsworth nevet viselje. Elsworth továbbá még azt is kikötötte, hogy a repülőgép norvég zászló alatt haladjon és Amundsennel egyedül csak ő utazik rajta. Elsworth a léghajó vezetője lesz és a felfedezőn kívül a légijárműn még csak egy meteorológus lesz, aki a tudományos jegyzeteket készíti az uton. Az új expedíció költségei másfél millió norvég koronára rugnak. Holnapután huszonöt munkás indul el Oslóból a Spitzbergákra, akik az ott várakozó munkásokkal nyomában hozzálatnak az érkező léghajó elrakatározására szolgáló hangár felépítéséhez.

— Elítélt betörők. Az aradi törvényszék büntető tanácsa ma mondott ítéletet Bogáromi Imre aradi szobafestő fölött, aki az elmúlt év novemberében betört Guttmann Izidor aradi ruhakereskedő üzletébe. A tolvajt Kiss Mihály nevű büntársával együtt Timisoarán akkor tartóztatták le, midőn a lopott holmit értékesíteni akarta. A mai tárgyaláson beismerő vallomást tett, büntársa ellenben tagadott. A bíróság a szobafestőt három évi és büntársát, minden tagadása dacára, egy évi börtönré itélte.

Nem lesz garanciapaktum Oroszországgal.

(Bucuresti, október 14.) Duca külügyminiszter hivatalos kommunikéban megcáfolja azokat a vaslatot tett volna Romániának céljából.

Az egykor dús gazdag Heller főtörzsorvosné, a divatos, excentrikus Leitner-leány, aki először viselt Pesten bubifrizurát, elhagyottan, nyomorultan halt meg egy katonakórházban.

Öt és egész családját exaltált fia, Róbert tette tönkre,
aki Lilleben bázongorás.

(Budapest, október 14.) Tegnap temették el Heller Simonné, a Weiss Annie öngyilkossága idején sokat emlegetett Heller Róbert édesanyját. Egy katonakórházban halt meg, ahová az Esplanad-hoteltől vitték be halálos betegen. Élete utolsó idejét a legnagyobb nyomorban tengette az egykor dús gazdag és excentrikus divathölgy: a kis hotelszobának, amelyben szinte kegyelemből lakott, még ablaka sem volt, ablakotlan, kimustrált fürdőszobában nyomorgott halála előtt, aki egykor a legnagyobb luxusban élt. Heller Simonné nagyogó élete és halálos szegénysége a legtipikusabb pesti regény.

Régi híres pesti vívő, az öreg Leitner M. R. leánya volt Heller Simonné. A régi jó Budapest éjszakai életében mindenki ismerte az öreg urat, akinek a Bazilika mellett papirtizlete volt. A dús gazdag öreg ur gáláns életet élt, minden éjjel pontban 12 órakor megjelent a néhai Fővárosi Orfeumban s állandó páholyában az akkori idők leghíresebb orfeumcsillagai vették körül. A vidám vívő leányának nem lehetett olyan szépe, amit a gazdag apa ne teljesített volna. Nem volt szép, de rendkívül érdekes, szellemes és excentrikus nő volt: a legelegánsabb pesti társaságok kedvence.

Az első nő, aki Budapesten bubifrizurát viselt és nyilvános helyen cigarettázott, a Leitner-leány volt. Egész Budapest tudta, hogy arany cigarettatárcát hord, mint a férfiak. Ez volt bevésve tárcájába: „Dir von mir“. Haja már fiatal éveiben őszes volt, ezt is érdekessé tartották rajta, könnyeket árt, aforizmákat, szellemes csevegéseket, német nyelven. Nem volt olyan művelt európai nyelv, amelyen tökéletesen ne beszélt volna. Amikor férjhez ment Heller Simon katonavörshöz, a szenciáció a hozománya volt. Roppant vagyont kapott és örökölt, apja halála után az övé lett a hatalmas cég, a Rózsa-dombon a legszebb villák egyike, bérház a Váci-utcában és a Révai-uccában és óriási telkek a Hajcsár-uton. Kétmillió aranykoronára becsülték a vagyont, amit Hellerné kapott. A rózsadombi villában nevelkedtek Hellerné fiai, Róbert, Oszkár és Edvárd. A fiúknak sem lehetett olyan szeszélyük, amit anyjuk ne teljesített volna. Amikor Heller Simon élt, még valahogy korlátok között tartotta a tékozló anya és fiai szenvedélyét, a főtörzsorvos azonban a háború vége felé meghalt és a család ettől kezdve szűdítő gyorsasággal rohant veszte felé. Róbert, a legidősebb, aki addig diplomáciát pályára készült, fektelen költségekkel valóssággal szétszórta a család vagyont. —

Hellerné szenvedélye lett, hogy Róbert tékozló a vagyont. Amikor már mutatkoztak a bajok, Heller Róbert megalapította a „Madame“ című társasági lapot s ő volt az első Budapesten, aki ebben a lapban különös moralitással a női láb kultuszát vitte divatba. A legérdekesebb női lábak népszerűsítették a „Madame“ színnyomatos, elegáns oldalait, s a képek között a leggyakrabban Hellerné lábait szerepelték, a legexcentrikusabb láb divatkreációk és pózok bemutatásával. Róbert ezekkel a képekkel pumpolta a pénzt édesanyjától, akit ekkábitott a siker, mint a kezdő primadonnát, hogy az ő lábait csodálja a pesti divat. Így vándoroltak a házak és teltek Heller Róbert tékozló kezébe. Amikor a „Madame“ pénzzavarai közben a cégtárs, Weiss Annie, öngyilkos lett, amint ismeretes, gyilkosság gyanúja miatt letartóztatták Heller Róbertet és édesanyját is, akit azal vádoltak, hogy ő írta azt a levelet, amelyből kiderült, hogy Weiss Annie öngyilkos lett. Utóbb teljes elégtételt kaptak, a gyanu alaptalan volt. Amint kiszabadultak, Hellerné, fia rábeszélésére, eladta az utolsó házat, a Révai-uccai bérpalotát és mindketten kimentek Párisba. Ahogy kiértek Párisba, Róbert minden pénzt azonnal elvett az anyjától, izgalmas családi jelenet volt, a kifosztott anyát a veszedelmes fiu tettleg inzultálta és kiverte lakásáról. Hellerné teljesen pénz nélkül maradt, a konzulátus ingyenjegyével hazott vissza Budapestre, egy szál ruhában. Ötvenhatéves lett, megöregedett, nyelvteekéket adott és a legnagyobb nyomorban élt az ablakotlan hotelszobában. A tékozló fiu, Róbert, most Lilleben bázongorás...

A püspöki udvarmester öngyilkossága.

Nagyváradról jelenti tudósítónk: Megrendítő tragédia játszódott le a Szőlőtelep-u. 6. szám alatt, ahol Bakacs József nyugalmazott káptalani intéző föbelőtte magát. Tettenek oka életuntság. Bakacs József gróf Széchenyi Miklós püspöksége alatt előkelő állást töltött be az aulában. Mikor a püspök meghalt, az udvarmester kedélye erős megpróbáltatásokon ment keresztül. Zárkózott természetűvé vált. Több ízben hangoztatta, hogy ura halála után nem akar sokáig élni. Bakacs József gróf Széchenyi halála után elkerült a püspöki aulából és a káptalannál helyezkedett el, mint intéző. Visszavonultan élt és komor kedvét még kinzó betegsége is befolyásolta. Ugy látszik, ez érlelte meg azután végleg benne az öngyilkosság gondolatát. Tegnap reggel nyugodtan felkelt, fel-

öltözködött. Tíz óra felé bement a szobájába, ahonnan néhány perc múlva lövés zaja hallatszott ki. Felesége kétségbeesetten rohant a szobába, amelynek padlóján feküdt Bakacs József vérző fejjel, mellette volt a füstölő revolver. Bakacs kétszer sütötte el a revolvért és mindkét golyó a tüdejébe hatolt: rögtön halálát okozta.

HIREK

Szenikláray Jenő temetése.

Az elhunyt nagyprépost utolsó úja.

(Saját tudósítónktól.) Ma reggel kilenc órakor temették el a timisoarai székesegyházból Szentkláray Jenő dr. timisoarai nagyprépostot. Az elhunyt paptudóst a Dóm-téri székesegyházban ravatalozták fel és a temetésen egész Temesvár társadalma résztvett. Megjelentek a hatóságok fejei is, Oprea János prefektus és Georgeviu Lucian főpolgármester vezetésével, azonkívül a felekezeti képviselői is. A beszterlést nagy papi segédlettel Blaskovich Ferenc pápai prelátus végezte s a szemünáriumi énekhar a beszterlésnél Járossy Dezső pápai kamarás vezetésével gyászdalokat énekelt. Az első beszédet Szabolcska Mihály református fűesperes mondotta a Magyar Tudományos Akadémia nevében. Lendülettel, költői szavakban méltatta az elhunyt főpap érdemeit és munkálkodását. Az Arany János irodalmi társaság, amelynek az elhunyt alapítója és díszelnöke volt, teljes számban megjelent a temetésen és Osztie Andor a társaság tagja mondott felette emlékbeszédet. Ezután requiemet mondtak, amelyet Pacha Agoston püspöki kormányzó celebrált, majd dr. Szentkláray Jenő nagyprépostot végső nyugalomra a templom kriptájában helyezték el. Délután felbontották az elhunyt végrendeletét, amelyben általános örökösévé rokonát, nánhegyesi Zubor Emmát teszi meg, rábizva a többi rokon kielégítését. Végrendeletében a legegyszerűbb temetést írta elő s halotti öltözeteként kanonoki ruhát kért, birétummal. Az Arany János társaságot pedig arra utasítja, hogy keressen könyvére megfelelő kiadót.

— Bratianu Ionel királyi kihallgatáson. Bucurestiből jelentik: Bratianu Ionel miniszterelnök ma kihallgatáson jelent meg. Öfelsége előtt, akinek bemutatta a trónbeszédet. Ferdinánd király aláírta a trónbeszédet, amelyet rögtön nyomdába adtak, hogy a parlament holnapi megnyitására készen legyenek. A parlament ünnepélyes megnyitása után nem tart érdemleges ülést, csupán a liberális képviselők gyűlnek össze értekezletre, amelyen Bratianu Ionel nagy exozója után az elnökség megválasztása dolgában határoznak.

— A Magyar Párt filése. Clujról jelentik: A Magyar Párt elnöksége e hét végére összehívta az elnöki tanácsot, amely a különböző oldalról érkezett paktumajánlatokat veszi tárgyalás alá.

— Szabadságolják az 1924-beli katonákat. Bucurestiből jelentik: Hivatalos kommuniké közli, hogy október 29-én az összes fegyvernemeknél szabadságolják az 1924-es katonáknál katonákat.

— Duca nem lesz belügyminiszter. Bucurestiből jelentik: Az a hír terjedt el, hogy Duca külügyminiszter átveszi a belügyi tárcát. A miniszter ma fogadta a sajtó képviselőit és kijelentette, hogy a hír nem egyéb fantasztikumnál.

— Akció a magyar szociálista-vezérek ellen. Budapestről jelentik: Az Uj Nemzedék értesülése szerint, Stromfeld Aurél lefokozott ezredes, a vörös hadsereg egykori vezérkari főnöke a szociáldemokrata-pártban ellenzékét alapított. Ennek az előzménye az, hogy a kémekkel dolgozó ellenőrző bizottság megtudta, hogy Migray József fővárosi tanító megmutatta elvtársainak az angol szociálisták lesújtó bírálatát fordításban. A bírálatban megállapítják, hogy a magyarországi szociáldemokrata pártot szűk látókörre, nagyfokú tudatlanságra és a vezetőség prepotenciájára mellett az jellemzi főképpen, hogy a keresztény munkásokból álló párt élére tulnyomóan zsidók tolokodtak. A bírálat megmutatásáért hajsza indult meg Migray ellen, mire Stromfeld a párt keretében megalakította az ellenzékét, a mellyel meg akarja buktatni a jelenlegi vezetőséget. A Magyarországi Földmunkások Szövetsége Szeder Ferenc képviselő vezetésével Stromfeld mellé állott. Miskolcon a szociálista pinóerek nagyrésze kilépett a pártból és nemzeti alapon szervezkedik.

— Royal női felöltők izlésben és árban vezetnek.

— Az AMTE szüreti táncmulatsága folyó hó 18-án Aradon, a Központi szálló nagytermében és kert-helyiségében. Kezdeté délután 3 órakor. Tánc reggelig.

— Betörés egy aradi üzletbe. Oláriu és társa Bulevardul Regele Ferdinand 47. szám alatti konfekciókereskedő-cég feljelentést tett ma az aradi központi rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek az éj folyamán behatoltak üzletükbe és onnan három pár férfi cipőt és két tucat fekete női harisnyát vittek el. A kereskedő cég kára 5000 lej, a rendőrség nyomozza a betörőket.

— Könyvtárt jó árban vesz Kerpel.

— Bicklipolás. Erki Balázs Doamna Balasa-uca 53. szám alatti lakos feljelentést tett ma az aradi központi rendőrségen, hogy az uccán egy fának nekitámasztott 339-es számú biciklijét ellopták. A rendőrség nyomozza a tettest.

Pendle & Rivett LTD.
LONDON.

ANGOL SZÖVETEK „English Flintax”,
különlegesség 9042
SZEKELY MIHALYNAL ARAD,
Piata Avram Iancu 20.

Katasztrofális földrengés kétezer kilométer távolságban.

Budapestről jelentik: A budapesti egyetem földrengéstani obszervatóriumában a készülék október 13-án 1 óra 51 peckor távoli földrengést jelzett. A földrengés körülbelül két órán át tartott és előregengés előzte meg. A maximális kitérése nyolc és fél milliméter volt. A földrengés fészke körülbelül kétezer kilométer távolságban van.

Hatvannégyezer lejes bírság egy homályos miniszteri rendelkezés miatt.

Amikor a pénzügyigazgatóság is a vádlottat védi. — Érdekes felelősségi tárgyalás az aradi törvényszéken

(Saját tudósítónktól.) Az aradi törvényszék ma rendkívül érdekes felelősségi tárgyalást tartott az ügyben elvi jelentőségű kijelentések hangoztattak el. Még az 1923. esztendőben történt, hogy az Erber és Fleischmann aradi textiláru nagykereskedő cégénél tényállást vettek fel arról, hogy a hitelben eladott áruk után nem fizette meg be a forgalmi adót. A tényállást felterjesztették a pénzügyminiszteriumhoz, amely 64.000 lej bírságra ítélte a céget. Ezt a határozatot a cég megellezte a törvényszékhez, amely ilyen ügyekben első felelősségi fórum. A törvényszék ma tárgyalta az ügyet Alexian György táblabíró elnöklété alatt és a pénzügyminiszterium bírságát helyben hagyta. A törvényszék ítéletét természetesen tovább felelősségi tárgyalásra bucaresii legfelsőbb semmitőszékhez, amely utolsó fokot dönt ebben az ügyben. A felelősségi tárgyalás igen érdekes. Tudvalevő, hogy a forgalmi adó fizetésére vonatkozó rendelkezések 1921-ben léptek életbe, de még 1923-ban sem voltak teljesen tisztában az intéző körök azzal, vajjon a hitelbe eladott áruk után is kell-e a vétel megtörténtével a számla

kiegyenlítése előtt a forgalmi adót befizetni. Nemcsak a kereskedők nem voltak ezzel tisztában, hanem még a pénzügyigazgatóság tisztviselői sem, amire nézve jellemző, hogy az Erber és Fleischmann cég könyveiben is gyakran szerepelnek a pénzügyi controlok (ellenőrök) aláírásai, akik két éven keresztül egyetlenegy szer sem találtak kifogásolni valót a cég könyveiben, pedig ellenőrzésük elsősorban a forgalmi adóra terjedt ki. A mai tárgyaláson különben igen jellemző és elvi jelentőségű volt az, hogy Doctor Vazul pénzügyi tanácsos, a kincstár képviselője is a megbírságotól fel mellett foglalt állást és azt hangoztatta, hogy ez esetben nem szabad a törvény betűjéhez ragaszkodni, mert abban az időben még maguk a hivatalos közegek sem voltak tökéletesen tisztában a forgalmi adóra vonatkozó törvény rendelkezéseivel s így a cég egészen jóhiszeműen követte el az utólagosan megállapított szabálytalanságot. A marasztaló ítélet ennek dacára elhangzott s most Arad kereskedő köreiben általános érdeklődéssel várják a Curtea de Casatie döntését.

— Havi négyezer lej egy tönkretett életért. Nagyváradról jelentik: Érdekes felelősségi tárgyalást tegnap az oradea-marei tábla. A felelősségi tárgyalást Mihály Irén marosvásárhelyi urileány adta be a törvényszék ítélete ellen. Mihály Irén — mint ismeretes — a Félifürdő-i vasuti katasztrófa alkalmával mindkét lábára megnyomódott és a CFR-től három és fél millió kártérítést kért. A bírság azonban a CFR-t csak 521000 lej készkiadás és havi 2000 lej életfogytiglani járadék megfizetésére kötelezte. A tábla tegnap a félmilliót meghaladó készpénzbeni kártérítést jóváhagyta. Viszont Mihály Irén havi járadékát felemelte 4000 lejre. A per külön érdekességét képezi, hogy Mihály Irén eddig egy banit sem kapott, mivel a CFR csak akkor fizet a bírói ítéletekkel szemben — ha akar, mert az államot nem lehet végrehajtani. Szomorú talákozása a véletlennek, hogy Mihály Irén fivérét nemrégiben halálra gázolta a vonat Marosvásárhely közelében és most a családja ezért külön perli a CFR-t a marosvásárhelyi törvényszéknél.

— Vételkényszer nélkül nézze meg a Royal modelljeit.

— Ablakragasztó papír Kerpelnél.

— Froleich Ernő a tábla előtt. Budapestről táviratozzák: A győri tábla október 17-én tárgyalja az apósgyilkos dr. Froleich Ernő ügyét és eddig úgy volt, hogy nem vezetnek elő a táblai tárgyalásra a beteg Froleichet, akit a sorsroni fogházban őriznek. Dr. Sándor László, Froleich védője azonban a táblát megint intézte az ítéletárláshoz, hogy súlyos beteg védenesse is megjelenhessen a tárgyaláson és hogy Győrbe betegszállító autómobilal vihessék át. A védő most meg is kapta az engedélyt és ezért már meg is rendelte a betegszállító autómobil. Froleichet az uton két jegyőr és egy ápoló kíséri. A táblai tanácsnak dr. Szirmai Béla lesz az elnöke, a vádat pedig dr. Rácz győri főügyész képviseli.

FÉRFIRUHAK LEGSZEBB és LEG-MODERNEBB KIVITELBEN.
GROSS és RENDI-nél
Készülnek Arad, új Neuman-ház.
Valódi angol szövetek nagy raktára. 9034

— Razzia tizenegy előállítással. Az aradi központi rendőrség ma éjszaka razzia tartott, melynek ered-

ményeként tizenegy személyt állítottak elő. Az előállítottak kivétel nélkül közveszélyes munkakerülők. Eljárást indítottak ellenük.

— A nem-állampolgárok választójoga. Bucurestiből jelentik: A belügyminiszterium rendeletben szabályozta azoknak a választójogát, akiknek állampolgársága még nincs rendezve. A rendelet kimondja, hogy mindazok, akiknek neve a parlamenti választók sorában szerepel, ideiglenesen felveendő a községi választók listájába.

— Autógázolás Timisoarán. Deutsch Henrik aradi borkereskedő autója, amelyet Lucai János sofför vezetett, ma délben a timisoarai nyári mozdónál elgázolta Kneip Emilia timisoarai 24 éves munkásleányt. Értésítették a mentőket, akik a leányt lakására szállították. A rendőrség jegyzőkönyvet vett fel az esetről és megindul az eljárás. Az elgázolt leány kisebb sérüléseket szenvedett és néhány nap alatt felgyógyul.

Erdős René, Teano Amaryll
bevezető kötet megjelent.
Sándor hírlapiroda Arad.

— J. Benkő Gizi és H. Sziklay Gizi első aradi balletiskolája megnyílik f. é. október 15-én Aradon, a Str. Cercetasilor 7. (Szent Pál-u.) saját házban épített táncteremben. Ballet-kiképzés, klasszikus torna- és karakter-táncok. Növendékek felvétetnek 4 éves kortól kezdve, naponta d. e. 11—12-ig, d. u. 3—4-ig.

— Halálos autózás. Klosterneuburgból jelentik: Kunz Hermann sofför autójával sétára vitte menyasszonyát és sofför barátját. Az autó egy lejtőn felborult s a menyasszony, meg a sofför barátja szörnyet haltak. Kunz sértetlen maradt.

— Irogépek vétele, eladása, javítása. Kellékek. Irasmunkák. Gép- és gyorsírási tanfolyam. Bodnár József irogépvállalatánál Arad, Str. Honia 2.

Gróf

ESZTERÉAZY ÁGNES
legújabb filmje szombattól az aradi Apollóban.

— Rendőri hírek. Az aradi rendőrség előállította: Velici Istvánt, Clorauts Józsefet, Petru Györgyöt és Schwartz Sándort uccai közbotrány okozásért, valamint Popovici Istvánt, Pável Imrét, Saculici András és Tóth Miklóst, mert ittas állapotban aludtak az uccán. Valamennyiük ellen eljárást indítottak.

Harry Piel szenzációs új filmje Urániában!
szombattól az aradi

KÖZGAZDASÁG

Tizenkétezeröt száz koronát fog érni az új magyar pénz.

Eltérő vélemények a beváltási szám körül.

Budapestről táviratozzák: A magyar közgazdasági élet és a politika érdeklődésének előterében az új magyar valuta kérdése áll. A pénzügyminiszter három javaslatot terjeszt a szanálási bizottság elé az újkorona beváltási arányára vonatkozóan, de valószínű, hogy a 12.500-as beváltási arány fog győzni. Ezzel a tízedes pénzrendszerrel ideiglenesen a nyolcados pénzrendszerre térnek át. A 12.500-as osztószám alkalmazása esetén ugyanis ezer korona nyolc fillért érne, 10.000 korona nyolcvan fillért, 100.000 korona

nyolc „ujkoronát“, egy millió korona pedig nyolcvan ujkoronát. A pénzügyminiszter három javaslata az aranykoronás megoldásra, a huszezres és a tizenkétezeröt százados osztószámra vonatkozik. Az új pénzről szóló törvényjavaslat pénteken kerül a nemzetgyűlés elé, szombaton és hétfőn nem lesz ülés, kedden pedig már megkezdődhetik a törvényjavaslat vitája. A javaslatot néhány nap alatt le tárgyalják és azzal törvényerőre emelkedik. A törvény azt célozza, hogy szüntesse meg a horribilis számok uralma.

= A legfőbb gazdasági szék ülése. Bucurestiből jelentik: A legfőbb gazdasági tanács péntekre halasztotta ülését.

Zürichben 2.50, Párisban 10.50 a lej.

HEGYI VALUTAÁRAK.

(Október 14.) Áru: Mánka 50, angol font 1010, svájci frank 41, francia frank 10, lira 8.70, dinár 3.70, schilling 29.80, magyar korona 340, cseh korona 6.15, dollár 207. Pénz: Márka 48, angol font 1000, svájci frank 39, francia frank 9.50, lira 8.50, dinár 3.55, schilling 28.50, magyar korona 350, cseh korona 6, dollár 205. Kifizetések: Márka 49.25, angol font 1013, svájci frank 40.30, francia frank 9.54, lira 8.50, dinár 3.65, schilling 29.40, magyar korona 340, cseh korona 6.18, dollár 207.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS.

(Október 14.) Berlin 123.45, Amsterdam 208.40, Newyork 518.75, London 2510.50, Páris 23.45, Milánó 20.45, Prága 15.35, Budapest 0.0072.60, Belgrád 9.20, Bucuresti 2.50, Varsó 0.00085, Bécs 0.0073.10.

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRLAT.

(Október 14.) Berlin 123.40, Amsterdam 208.40, Newyork 518.75, London 2510.50, Páris 23.42.50, Milánó 20.40, Prága 15.35, Budapest 0.0072.60, Belgrád 9.20, Bucuresti 2.50, Varsó 0.00085, Bécs 0.0073.10.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT.

(Október 14.) Kifizetések: Páris 9.45, London 1007, Newyork 207, Milánó 8.28, Zürich 40, Bécs 29.36, Prága 6.15. — Valuták: Napoleon 790, aranymárka 48.50, leva 1.48, török lira 1.15, angol font 1000, francia frank 9.50, svájci frank 39, lira 8.30, drachma 2.90, dinár 3.60, dollár 206, lengyel marka 34, osztrák korona 29, magyar korona 28.50, cseh korona 6.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

* Vuchetich László képkiallítása.

Vuchetich László, az Oláh Sándor-féle könyvkereskedésben rendezte meg 78 darab olajfestményből és művészi rajzból álló tárlatát. Az ifjú művészek első nyilvános kiállítása ez és ez az első debüt már is bebizonyítja, hogy Vuchetich László kiállítása nem szárnypróbálgatás, hanem Arad képzőművészeti életének komoly és jelentős eseménye. A husz éves művész nem a kezdet stádiumában van, hanem egy izmos, sok reményre jogosító tehetség értékes munkáit mutatja be tárlatán a műértő közönségnek. Kétségtelenül sokkal erősebb egyéniség rajzaiban, mint festményeiben. Tus-, toll-, szén- és kréta-rajzai, valamint rézkarc-kompozíciói kivétel nélkül tökéletesek. Festményei között sok a komoly mű, azonban ezirányban még további fejlődést ígér. Legjobb munkája a „Férfi akt“ című kréta-rajz, másik két gyönyörű rajzkompozíciója a „Halászkok“ és az „Olvasó költő“ című rézkarc; mind a három művét a budapesti Szépművészeti Múzeum vásárolta meg. Kiválóak még rajzai közül: „Onarckép“, „Kárörvendés“, „Gyűlölet“ és „Pipázó öreg.“ Olajfestményei közül megkapó „Lajos, a félkegyelmű“, amelyet egyik aradi szegényházi ápoltról mintázott. Kiállításának naponta rendkívül sok a látogatója amit a nagy reményekre jogosító fiatal festőművész kétségtelenül meg is érdemel. (pe—ge.)

* Marcus Ritta és Marcus István színészeti főfelügyelőnek szombat este 8 órai kezdettel Aradon, a Kulturpalotában tartandó hangversenye a legszelebb körökben felkeltette az érdeklődést. A Marcus-pár meg is érdemli ezt az előlegezett bizalmat, mert európai értelemben vett elsőrendű művészek. Az est keretében Cotrusné-Szántó Erzsébet és Guttman Miklós zongoraszámokkal szerepelnek. Jegyek 20—100 lejes áron a Löbl-hirlapirodában, az Apolló mozival szemben kaphatók.

— Barabás képkiallítása Aradon, a Salon Artistique-ban. Pénteken, 16-án délelőtt nyitja meg kollektív kiállítását Barabás Márton festőművész a Salon Artistique helyiségében.

Gróf

ESZTERHÁZY ÁGNES

legújabb filmje szombattól az aradi Apolloban.

A kivándorlási hienak bíróság elé kerülnek.

Chirculescu miniszter nyilatkozata.

(Bucuresti, október 14.) A Rador Távirati Iroda szerkesztője az esti minisztertanács befejezése után felkereste Chirculescu munkaügyi minisztert, akitől felvilágosítást kért a Besszarábiában és Bucovinában legutóbb felfedezett kivándorlási visszaélésekre vonatkozólag.

— Megtettük a szükséges intézkedéseket — válaszolta Chirculescu — hogy az összes bünyösök elvegyék méltó büntetésüket. Bíróság elé állítjuk a visszaéléseket elkövetett társaságok összes ügyvéteit, valamint azokat az ügyvédeket is, akik ezeknek segédkeztek nyújtottak üzemleikhez. Megvonjuk ezenkívül a visszaélésekben résztvevő kivándorlási irodák működési engedélyét is.

A besszarábiai élelmezési panaszok orvosiására milyen intézkedések történtek?

— A legtöbb vád teljesen alaptalan. Besszarábiában ötszáz kintinó meg szervezett népbank működik, amelyek a legkedvezőbb feltételek mellett végezték a gabona szétosztását. A tengerit például 7 lej 50 bani maximális áron adták el, holott annak piacára 10 lej volt.

Bachkirtschoff Mária Intim vallomása (eddig kihagyott részletek) Sándor hírlapirodában Arad.

Magyar sajtóban él a magyar nyelv. Terjessze az ARADI KOZLONY-t!

MAY MURRAY-val

a főszerepben

„Circe“

Blasco Ibanez regénye péntekig az aradi

Apolloban

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Ujra kapható a biztos hatású

„Radikal“ patkányirtó anyag

minden gyógyszerárban és drogeriában.

Ne fogadjon el mást, mint az eredeti, régi „RADIKAL“

Érdeklék-e Önt női felöltő és ruha újdonságok?

Ha igen, ugy izlésével és olcsó áraival meglepi Önt a

ROYAL
női divatház Arad,
Minoriták templomával szemben.

Harry Piel szenzációs új filmje Urániában!
szombattól az aradi

Nagy szezonnyitás! **100%** október 1-től

engedmény különféle kész szőrmékben, sport kabátokban és bundákban

S. EISENSTÄDTER

Romania elismert legnagyobb és leszolidabb szőrmearuháza **Arad, Str. Alexandri (Salac-u) 1.** Megrendelések jutányosan és pontosan eszközöltetnek!!

MOTI

xx A legújabb Blasco Ibanez-film nagy sikere az aradi Apollóban. Nagy siker mellett mutatta be az aradi Apolló a „Circe” című legújabb Blasco Ibanez-filmét, amely péntekig marad műsoron. A főszerepet May Murray alakítja. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Az indus hercegnő titka” kalandor-filmbemutató az aradi Urániában. Nagyszerű új kalandorjátékot vetít ma, csütörtökön és holnap, pénteken az aradi Uránia mozgószínház. „Az indus hercegnő titka” című kalandor-film Bródy Sándor egyik leghíresebb regénye, a Don Quichotte kisasszony nyomán készült. Egy fiatal kalandvágyó báró lány érdekes indiai történetet meséli el izgalmas és ötletes módon ez a filmjáték. Bródy Sándor szellemes regényének minden szép részletét visszaadja ez a film. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judefului.

! Indus hercegnő titka !

Bródy Sándor
Don Quichotte
kisasszony c.
regénye után.

Bemutatója ma az aradi
Urániában

Friss dunai hal

érkezett
Luttwák József céghez Arad.
Ugyanott rózsakrumpli kap. ató
kis- és vagon tételekben. 2287

Magánház

a város centrumában, elfoglalható 7 parkettás, teljesen modern lakással, hatalmas pincével, előnyös kölcsönrel terhelve, eladó. Megbízott: 16111
Urduul-iroda, Arad, főpostával szemben.

Legolesőbb fehérneművarroda! **Badóné** Arad, Strada Cosbno (Wesse-lényi-uca) 8. sz.
Készít férfi-ingot és női kelengyét, kőzimunkacsipkét és kombinét rendelésre

Reggelizzen az aradi „**Vadember**”-ben **Étlap szerinti reggeli, kenyérrel 11.- lej.**
Naponkénti ebéd, vacsora 50 lej. Mindig frissen asapolt **Dreher sör.** Reggel 3 óráig nyitva.

Valódi angol szövetek
Legolesőbb beszerzési forrás!
Mindennemű bélésszaru és szabókellékek állandóan raktáron.

BRITISH IMPORT
Arad, Bniev. Regina Maria 9. Telefon: 327.

A Piata Mihail Viteazul

közeliében 16 ház, eslingeni rollókkal, elfoglalható 3 szobás lakással 390.000 leiert. — ÜZLETES sarokház a piactól néhány percrenyire 350.000 leiert. — HAT SZOBÁS uriház, elfoglalható, óriási pincével, 2 kétszobás lakással, kitűnő helyen 950.000 leiert. — A PIACTER mellett rendkívül erős ház, amelyre emelet is építhető 5 szobás, 3 szobás és 2 szobás parkettás, fürdőszobás lakásokkal 1.000.000 leiert eladó. Kizárólagos megbízott: 15201
GYÖRFFY „MURES”-irodája, Arad, Strada Unirei (Fábián Gábor-uca).

Műhelyhelyiség

gyárnak is alkalmas udvarral, esetleg kétszobás lakással **kiadó.** Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6152

Weisz Márton
vizvezeték és osztorozási berendező. :- Egészségügyi berendezések. 5885

Vállalja minden e szakmához tartozó munkálatok legpontosabb és legjutányosabb elvégzését. Vidéki házakba házi vizvezetékot legelőnyösebben, valamint javításokat a legpontosabban és legjutányosabban készít. — Arad, Strada Unirei 14. (Ortutay-palota).

Kisebb nagyobb házhelyek jutányos árért és részletfizetésekben is a Str. Fabrica No. 27., 29. sz. (régi szám 7.) alatt eladók, Bővebbet: **Kalász János** börtüzetében, Arad, Piata Avram Ianeu No. 3.

INGYEN! INGYEN! INGYEN!

Egy „OMEGA” kettősfeleli aranyóra 10.000 lej értékben. — Fratil Roller cég által szállítva Bucuresti, Str. Carol 50, L., egy luxus kivitelű 10x15-ös TROPEN-KAMERA 1:4.5-ös ZEISS TESSAR-ra, három kettős kazettával, hármas kihuzattal 20.000 lej értékben és egy NOWOTHNY gyártmányú, kitűnően belőtt Hammerless kettősövű vadász-legyvár 10.000 lej értékben **lesz ingyen kiosztva vevőink között!**

További felvilágosításokkal szolgál 2 lejes válaszbélyeg ellenében: **„HUBERTUS” BUCURESTI, STR. BELVEDERE 2.**
Foto-, mozié-szerelési, vadászati- és rádió-cikkek behozatala.

Mindenféle arctisztító-
talanság eltűnik az
Ibolya Doree-Crém
használatával :- Beszerzhető
Rényi gyógyszerárban
(volt Hajos) Arad, a vármegye-
házzal szemben. 5571

Szőnyegek
ebédik és uriszobák (szalonok) részére,
futószőnyegek, szőnyeg-takarók,
függönyök, butor szőnyegek,
ágy-asztal garnitúrák,
matrac gradli 5900

LISSEM
női confection áruházában
Arad, P. Avram Ianeu (Szabadság-tér) 2.

Rossz villanyegők!
Beeszerelése ráfizetéssel uakra, törött üveg- és porcellántárgyak szakaszerű ragasztása, képerkezést és üvegezést olcsón vállal **SCHVARTZ** üveges Aradon. A Zsidótemplom mellett. 6157

A régi, jóhírnevű
Maresch Gyula-féle
sport-, játék- és díszműtáru üzletet
férfi divat és kötött
árukkal
egészítettem ki.
Olcsó árak! Szolid kiszolgálás!
Maresch Gyula utóda Arad.

UJ KOCSIK
helyszüke miatt olcsón eladók. golyós, tengelyes, fedeles hintó, nyári fedeles dockárd urihajtó kocsi finom kivitelbe. Saraband a legdivatosabb, egy nagy vasvágó gép, egy négy oldalas marógép (Coupir), 1 nagy vasgyengető (richt-platin), 1 nagy üzemű kovácszerszám komplet eladó. Keresek 1 drb. 700 mm. vastagság gyaluzépet megvételre. 6036
SCHAMBERGER LÁSZLÓ kocsigyára
Arad, Str. Crisan No. 1. Frat Burza
vis a vis.

Motoreke
Moline tractor eladó,
üzemben megtekinthető.
Engelhardt és Fiola cégnél
Pancota. 5981

3000 lejért megtanulhatja az
Október 15-én nyílik meg egy 6 hetes automebllvezetői tanfolyam Lugoson
Minden egyén, aki ezen a tanfolyamon részt vesz, cséplőgép motorkezelésre is jogosítva van. A szaknortú kiképzésért felelősséget vállalok. A beiratkozások: Alexandru loctu, h. mérnök Lugos, Str. Reg. Ferdiaand No. 2. Utternőkegái útval. 6046

JANKY LAJOS szőrmeárúháza aradi fiókja

Arad, Str. Eminescu **MEGNYILT.** Rendkívül olcsó árak mindenféle kész szőrmeékben, bundákban és sportkabátokban
(volt Deák Ferenc-ucca 6. sz. alatt) Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöztetnek. 9041

Keresek

megbízóm részére magán- és bérházakat, telkeket.

Bővebbet:

Herzog Sándor

Irodája Arad, Str. Bratianu (Weitzer-u.) 17.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat az alábbiak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésért 3 lej — napi, vasárnap 4 lej. — Vasárnaponként 6 lej, illetve 8 lej. — A vasárnaponként kívánt szavakat alighanem kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hárónap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűvegy, amelyek tartalmánál fogva eredetileg alkalmatlanok nem közölhetők, azt minden egyes esetben megváltoztatásra, illetve helyesbítésre kötelezi. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Házasság.

HUSZONHAT éves keresztény uriember, háromszázezer lejjel és nagy jövedelemmel megköszön. Melyik intelligens, csinos, úri, vagy földbirtokos leány esetleg fiatal özvegy, kinek szintén hozományja van, volna hajlandó vele megismerkedni? Az irjon fényképpel levelet „Buzakalász” jellegre az Aradi Közlöny kiadóháza és a lapban jelezve. 6159

Alkatmazas.

ROKKANT jó jövedelemhez juthat. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2000

JOBBS családból való fiatal leány pusztai háztartásba kerestetik. Cim a Gazdasági Egyesületnél Arad. 6124

KERESEK egy szobaleányt, aki a főzéshez jól ért és románul vagy németül tud. Cim Arad, Str. Mocioni (Orczy-ucca) 15. szám. 6131

IRODAI gyakorlattal rendelkező gyakorlott magyar gyors- és gépirő, ki a német nyelvet is bírja azonnali belépésre kerestetik. Seldner Bernát és Fia fatermelő Arad, Str. Metianu 2. 6138

KÉZILÁNY fogászati műteremben kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6150

VASALÓNÓ állandó kézimunka és fehérnemű vasaláshoz ajánkozik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek „Vasalónó” jelleggel. 6155

TAKARITÓNÓ egész napra felvétetik. Rényi-gyógyszertár Arad. 6154

FIATAL kifutógyerek, jó fizetéssel és lakással, azonnal felvétetik az Erdélyi Élet kiadóhivatalába Arad. 6059

DEUTSCHE FRAU sucht Stelle als Haushälterin zu einem altern Herrn oder zu alteren Ehepaar. Adresse bitte in die Adm. des Aradi Közlöny. 6158

VIDÉKRE kerestetik társnak elsőrangú varrónő, ki egyúttal perfekt szabásznő is. Ajánlatokat „Biztos megélhetés” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 6153

Lakás.

KÜLÖN bejárattal, csinosan butorozott szoba azonnalra kiadó. Cim Rudolf Mosse (Sándor hírlapirodában) Arad. 10283

Vétel és eladás.

FIU és gyermek gummikabátok mélyen leszállított árban Muzsainál, Arad, színházszemben. 6095

PERZSA, silskin, biberet, antilop kabátok, férfi ruhák és felöltők, női ruhák, női és férfi kalapok és cipők, szőrmék, bőrszeszeszer, összekötő perzsaszőnyegek, ebédülő szőnyegek, úri szoba, ebédülő, háló és szalon berendezések, íróasztalok, antik székek és fotelok, rézgyakok, rézműködő függönyök, abrosz, selyemkendő, filé asztalterítők, tükrök, vitrin, festmények, íróasztalgarnitúrák, dísz tárgyak stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

HANGVERSENYZONGORA erőshangu olcsón eladó. Arad, Str. Pompiliu (Kasza-u.) 21. 6107

CHERESTESIU román szótár 250 helyett tanulóknak 180 lej. Kneszer papirkereskedőnél Arad, Bul. Reg. Ferdinand 21. 1114

ANTIK ÉS MODERN butorokat, különböző antik tárgyakat, szőrme árakat, dísztárgyakat, szőnyegeket, fehér és ruhaneműt, háztartási cikkekét, stb. bizományba veszek. Arad, Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-ucca), I. em., jobb. 1000

EZÜSTÖT, ékszert, antik butort, zongorát, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban vesszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2601

HÁLÓSZOBA teljesen új, íróasztal stb. eladók. Arad, Str. Desseanu 8. Délután 5-6 óráig. 6156

ELADÓ sötét háló berendezés, lánya télikabát. Arad, Bulv. Regina Maria 18. II. em. jobbra. 6163

KERESEK megvételre használt cakkzó gépet, jó állapotban levő amerikai íróasztalt és álló íróasztalt. Cim az Aradi Közlöny kiadóháza. 6165

Ingyatlan.

KÉTSZOBÁS magánház Arad, Strada Oituz (Hős-ucca) 166. szám alatt olcsón eladó. Bővebbet ugyanott. 15196

KONYHAKERTÉSZETRE berendezve 10 kis hold föld motorhajtásos körszivattyúval felszerelve, lakás, istállóval, öntözés csatorna vízzel hasznosítva kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6149

Bér- és magánházak mindenhol elfoglalható lakásokkal olcsón vehetők „FORTUNA”-iroda útján Arad, Str. Consistorului 81

Uzletek.

KITUNÓEN bevezetett textil részletüzlethez 200-300.000 lei tőkével társat, esetleg finanszírozót keresek. Ajánlatok: „Szaktudás nem szükséges” jellegre az Aradi Közlöny kiadóháza kérek. 6116

Oktatás.

ROMÁN gymnasiumot végzett leány tanít románul, franciául és minden gymnasiumi tárgyat. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5829

NÉMET nyelv, irodalomtörténet, keresk. levelezés tanítása. Csoport tanítás lényeges árkedvezménnyel. Cim Rudolf Mosse Arad. 10283

Ellátás.

TANULMÁNYAIT Aradon végző jóházból való leány elsőrendű ellátásban részesülhet intelligens urinőnél zongora használattal. Cim az Aradi Közlöny kiadóháza. 6109

FIATAL leány teljes ellátást nyerhet úri családnál, zongora használat. Ugyanott angol és német nyelv tanítás. Cim Rudolf Mosse Arad. 10283

Különbéle.

SZAZHUSZ lejért női filo kalapokat formáz és tisztít, 70 lejért férfi kalapokat vasal, tisztít és formáz „Gáby” szalon Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 11. sz. (volt József téherceg-ut.) 5780

Kölcsönök

házakra, földekre, szállásokra azonnal folyósíttatnak.

Bővebbet:

Herzog Sándor

Irodája Arad, Str. Bratianu (Weitzer-u.) 17.

ZONGORÁKAT

keresek helyben és vidéken megvételre MELIS, zongorakészítő és hangoló Arad, Str. Pompiliu 21. (Kasza-u.) Használt zongorák állandóan kaphatók. Olcsó hangolások és javítások. 5738

HÖLGYEIM!

Intímebb toaletjúkhöz csak

OXIDOLT

használnak.

!!

Antiseptikus, szagtalan, nem mérges, a bőrt nem támadja meg. Ajánlják és használják a legkiválóbb orvosok tekintélyes szüléseknél és női betegségeknek. 5798

Kapható: drogériákban és gyógyszertárakban.

Tölgyrönk

és szerszámfa

a Ludig-tanyán (Kasza- és Vágóhid-u.) végén

eladó.

LEITNER mérnök

Arad, R. Mihail Viteazul (Ferenccs) 10. szám. 6151

LICHTWITZ

LIQUEURS

Sajat érdekekben cselekszik, hanem engedelmességgel háttérben áll.

VEGYEN MUZSAY-nál

Aradon színházzal szemben

Férfi öltöny, őszi-téli Lej 1950 —
Őszi-téli felöltő (tisza gyapju) ... 1950 —
Double raglan vagy ulster mind. szinb. „ 2500 —
Gummi kabát ... „ 960 —
Fregoli őszi kabát minden szinben „ 2600 —
Bőr kabát (szőrme bélés és gallér) „ 4600 —

Winpassingi és Hannoveri gummi kabát különlegességek.

Friss dunai hal érkezett és kapható Leopold Frida

gőgnél Arad, 10288 Str. Consistorului (Batthyány-u) 17 Kristyóry pékkel szemben.

Pénzkölcsönök

bankoktól legelőnyösebben folyósíttatok.

Haász irodája Arad, Str. Eminescu 12. (volt Deák Ferenc-ucca)

Nagyvárosi legforgalmasabb utcában, csinosan és kényelmesen berendezett

drogeria

más elfoglaltság miatt előnyös árban sürgősen eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóháza. 10283

UTLEVEL VIZUMOZAST és MEGBIZASOKAT naponkénti tutárindítással legolcsóbban, legmegbízhatóbban és leggyorsabban közismert pontossággal „SÁNDOR HIRLAPIRODA” ARAD, külföldi menetrendek díjmentes használata. Gyűjtőhelyünk nincs! (Vármegyeházzal szemben) Intézet el.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadóhivatalos: Aradi nyomdavállalat.